

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

СЪВЕТ

Страсбург, 14 декември 2022 г.
(OR. en)

2022/0274(COD)
LEX 2210

PE-CONS 57/1/22
REV 1

FRONT 363
VISA 158
COMIX 465
CODEC 1511

**РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
ОТНОСНО НЕПРИЕМАНЕТО НА ДОКУМЕНТИ ЗА ПЪТУВАНЕ НА РУСКАТА
ФЕДЕРАЦИЯ, ИЗДАДЕНИ В УКРАИНА И ГРУЗИЯ**

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2022/...
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 14 декември 2022 година

**относно неприемането на документи за пътуване на Руската федерация, издадени
в Украйна и Грузия**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 77, параграф 2, букви а) и б) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура¹,

¹ Позиция на Европейския парламент от 24 ноември 2022 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 8 декември 2022 г.

като имат предвид, че:

- (1) В отговор на незаконното анексиране на Автономна република Крим и град Севастопол от Руската федерация (наричана по-долу „Русия“) през 2014 г. и на продължаващите дестабилизиращи действия на Русия в Източна Украйна, Съюзът вече въведе икономически санкции, свързани с непълното прилагане на споразуменията, подписани в Минск под егидата на тристранната контактна група на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) в отговор на кризата във и в близост до Украйна (наричани по-долу „споразуменията от Минск“), санкции във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна, и санкции в отговор на незаконното анексиране на Автономна република Крим и град Севастопол от Русия.
- (2) Като страна по споразуменията от Минск Русия носи ясна и пряка отговорност да работи за постигане на мирно уреждане на конфликта в съответствие с принципите, установени в споразуменията от Минск. С решението да признае областите в Източна Украйна, които не са под контрола на правителството, за независими образувания Русия явно наруши споразуменията от Минск, в които се предвижда пълното връщане на тези области под контрола на украинското правителство. Посоченото решение и последвалото решение за изпращане на руски войски в тези области допълнително подкопават суверенитета и независимостта на Украйна и представляват тежко нарушение на международното право и международните споразумения, включително Устава на Организацията на обединените нации (ООН), Заключителния акт от Хелзинки, Парижката харта и Меморандума от Будапеща.

- (3) На 24 февруари 2022 г. Европейският съвет заедно с международните си партньори осъди по възможно най-категоричен начин непровокираната и неоправдана военна агресия на Русия срещу Украйна и изрази пълна солидарност с Украйна и нейния народ. Освен това в заключенията си от 24 февруари 2022 г. Европейският съвет поиска Русия незабавно да прекрати военните си действия, безусловно да изтегли всички свои сили и военно оборудване от цялата територия на Украйна и изцяло да зачита териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна в рамките на международно признатите ѝ граници. Тази позиция беше изразена отново от Европейския съвет в заключенията му от 25 март 2022 г., 31 май 2022 г. и 24 юни 2022 г.
- (4) По отношение на Грузия Европейският съвет, в заключенията на председателството от извънредното заседание на Европейския съвет от 1 септември 2008 г., категорично осъди едностранното решение на Русия да признае независимостта на Абхазия и Южна Осетия и настойчиво прикани другите държави да не признават тяхната независимост.
- (5) Военна агресия, която се извършва в съседна на Съюза държава, като тази в Украйна, която доведе до ограничителните мерки, е основание за предприемането на мерки, предназначени да защитават основните интереси на Съюза и на неговите държави членки в областта на сигурността.

- (6) След незаконното анексиране на Автономна република Крим и град Севастопол от 18 март 2014 г. Русия издава руски международни паспорти на жителите на тези територии. На 24 април 2019 г. президентът на Русия подписа указ за опростяване на процедурата за получаване на руско гражданство от лица, пребиваващи в неконтролираните от правителството Донецка и Луганска област в Украйна, включително процедурата за издаване на руски международни паспорти на тези лица. С указ от 11 юли 2022 г. Русия разшири практиката на издаване на обикновени руски международни паспорти, така че да обхване и лица, пребиваващи в други области на Украйна, които не са под контрола на правителството, и по-специално Херсонска и Запорожска област. През май 2022 г. Русия въведе опростена процедура за руска натурализация на деца сираци от така наречената „Донецка народна република“ и така наречената „Луганска народна република“, както и от Украйна. Указът се прилага и за деца без родителски грижи и за недееспособни лица, които са жители на тези две окупирани области. Систематичното издаване на руски паспорти в тези окупирани области е още едно нарушение на международното право и на териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна.

- (7) Съюзът и неговите държави членки, както и Исландия, Норвегия, Швейцария и Лихтенщайн не признават незаконното анексиране и осъждат незаконната окупация на области и територии на Украйна от страна на Русия. Това се отнася по-специално до незаконното анексиране на Автономна република Крим и град Севастопол, незаконната окупация на Донецка и Луганска област, но също така и до последващата незаконна окупация в източните и южните области на Украйна, по-специално в Херсонска и Запорожка област. Документите за пътуване на Руската федерация (наричани по-долу „руските документи за пътуване“), издадени в тези области и територии, не се признават или е започнат процес да престанат да бъдат признавани от държавите членки, както и от Исландия, Норвегия, Швейцария и Лихтенщайн. Същото се отнася и за руските документи за пътуване, издавани в грузинските територии Абхазия и Южна Осетия, които към момента на влизане в сила на настоящото решение не са под контрола на грузинското правителство (наричани по-долу „отцепените територии“).

- (8) За да се гарантират обща визова политика и общ подход към проверките на лицата, преминаващи външните граници, руските документи за пътуване, издадени в областите или териториите в Украйна, които са окупирани от Русия, или в отцепените територии в Грузия, или на лица, пребиваващи в такива области или територии, не следва да се приемат за валидни документи за пътуване за целите на издаването на виза и преминаването на външните граници. Държавите членки следва да могат да допуснат дерогация за лица, които са били руски граждани към датата, на която е започнало издаването на руските документи за пътуване в съответната окупирана област или територия или в отцепена територия. Същата дерогация следва да се прилага и за низходящи на такива лица. Държавите членки следва също така да могат да допуснат дерогация, ако дадено лице не е било навършило пълнолетие или е било недееспособно към момента на издаване на такъв документ за пътуване.
- (9) Настоящото решение не засяга компетентността на държавите членки по отношение на признаването на документите за пътуване.

- (10) От съображения за правна сигурност и прозрачност Комисията следва да изготви, с помощта на държавите членки, списък на руските документи за пътуване, които не се приемат. Този списък следва да включва датите, от които е започнало издаването на тези документи за пътуване и от които тези документи за пътуване следва да не бъдат приемани. Комисията следва да приеме акт за изпълнение, който да съдържа този списък. Този акт за изпълнение следва да бъде публикуван в *Официален вестник на Европейския съюз*, а списъкът следва да бъде включен в списъка на документите за пътуване, изготвен съгласно Решение № 1105/2011/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹ като таблица на документите за пътуване, издавани от трети държави и териториални единици, която е публично достъпна онлайн.

¹ Решение № 1105/2011/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно списъка на документите за пътуване, които дават право на притежателя им да премине външните граници и върху които може да се поставя виза, и относно създаването на механизъм за създаването на този списък (ОВ L 287, 4.11.2011 г., стр. 9).

- (11) Настоящото решение не засяга правото на свободно движение на гражданите на Съюза и на членове на техните семейства, включително възможността тези членове на семейството да влизат на територията на държавите членки без валиден документ за пътуване по смисъла по-специално на Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹ и на споразуменията за свободно движение на хора, сключени между Съюза и държавите членки, от една страна, и някои трети държави, от друга страна. С Директива 2004/38/ЕО се разрешава, при посочените в нея условия, ограничаването на свободното движение на основания, свързани с обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве.
- (12) Настоящото решение зачита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз.

¹ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77).

(13) Настоящото решение не засяга достиженията на правото на Съюза в областта на убежището, и по-специално правото да се потърси международна закрила. Както се припомня в съобщението на Комисията от 4 март 2022 г., озаглавено „Осигуряване на оперативни насоки за управление на външните граници с цел улесняване на преминаването на границите между ЕС и Украйна“, държавите членки си запазват възможността да разрешават на притежатели на документи за пътуване, които попадат в обхвата на настоящото решение и които следователно не отговарят на едно или повече от условията за влизане, предвидени в член 6, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета¹, и които не са упражнили правото си да потърсят международна закрила, да влизат на територията на държавите членки в отделни случаи съгласно членове 25 и 29 от Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета² и член 6, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2016/399. Тези дерогации следва да се прилагат във възможно най-голяма степен в условията на настоящата криза, по-специално за да се позволи влизането на всички лица, които попадат в обхвата на Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета³.

¹ Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници) (ОВ L 77, 23.3.2016 г., стр. 1).

² Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на Визов кодекс на Общността (Визов кодекс) (ОВ L 243, 15.9.2009 г., стр. 1).

³ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

- (14) Доколкото целта на настоящото решение, а именно да се укрепи осъществяването на общата визова политика и Шенгенското пространство чрез въвеждане на задължение да не се приемат определени документи за пътуване за целите на издаването на виза и преминаването на външните граници, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящото решение не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.
- (15) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), Дания не участва в приемането на настоящото решение и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане. Доколкото настоящото решение представлява развитие на достиженията на правото от Шенген, в срок от шест месеца след вземането на решение от Съвета относно настоящото решение Дания взема решение, в съответствие с член 4 от посочения протокол, дали да го въведе в националното си право.

- (16) Настоящото решение представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, в които Ирландия не участва в съответствие с Решение 2002/192/ЕО на Съвета¹; следователно Ирландия не участва в неговото приемане и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.
- (17) По отношение на Исландия и Норвегия настоящото решение представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението, сключено от Съвета на Европейския съюз, от една страна, и Република Исландия и Кралство Норвегия, от друга страна, за асоциирането на последните към процеса на изпълнение, прилагане и развитие на достиженията на правото от Шенген², които попадат в областта, посочена в член 1, букви А и Б от Решение 1999/437/ЕО на Съвета³.

¹ Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген (ОВ L 64, 7.3.2002 г., стр. 20).

² ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 36.

³ Решение 1999/437/ЕО на Съвета от 17 май 1999 г. относно определени условия по прилагането на Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия за асоцииране на тези две държави при изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген (ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 31).

- (18) По отношение на Швейцария настоящото решение представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген¹, които попадат в областта, посочена в член 1, букви А и Б от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2008/146/ЕО на Съвета².

¹ ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 52.

² Решение 2008/146/ЕО на Съвета от 28 януари 2008 г. за сключване от името на Европейската общност на Споразумение между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария за асоцииране на Конфедерация Швейцария към въвеждането, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген (ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 1).

- (19) По отношение на Лихтенщайн настоящото решение представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген¹, които попадат в областта, посочена в член 1, букви А и Б от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2011/350/ЕС на Съвета².

¹ ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 21.

² Решение 2011/350/ЕС на Съвета от 7 март 2011 г. за сключване от името на Европейския съюз на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген, по отношение на премахването на проверките по вътрешните граници и движението на хора (ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 19).

- (20) По отношение на Кипър, България и Румъния, както и Хърватия член 1, буква а) от настоящото решение представлява акт, който се основава на достиженията на правото от Шенген или по друг начин е свързан с тях по смисъла съответно на член 3, параграф 2 от Акта за присъединяване от 2003 г., член 4, параграф 2 от Акта за присъединяване от 2005 г. и член 4, параграф 2 от Акта за присъединяване от 2011 г., а член 1, буква б) представлява акт, който се основава на достиженията на правото от Шенген или по друг начин е свързан с тях по смисъла съответно на член 3, параграф 1 от Акта за присъединяване от 2003 г., член 4, параграф 1 от Акта за присъединяване от 2005 г. и член 4, параграф 1 от Акта за присъединяване от 2011 г.
- (21) С оглед на неотложния характер на ситуацията е уместно да се прибегне до изключението от срока от осем седмици, предвидено в член 4 от Протокол № 1 относно ролята на националните парламенти в Европейския съюз, приложен към ДЕС, към ДФЕС и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.
- (22) За да се даде възможност за бързото прилагане на предвидените в настоящото решение мерки и поради извънредната ситуация в окупираните от Русия области и територии в Украйна, както и в отцепените територии в Грузия, настоящото решение следва да влезе в сила по спешност в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*,

ПРИЕХА НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Документите за пътуване на Руската федерация (наричани по-долу „руските документи за пътуване“), издадени в областите или териториите в Украйна, окупирани от Руската федерация, или в отцепените територии в Грузия, които към момента на влизане в сила на настоящото решение не са под контрола на грузинското правителство, или на лица, пребиваващи в такива области или територии, не се приемат за валидни документи за пътуване за следните цели:

- а) издаването на виза в съответствие с Регламент (ЕО) № 810/2009;
- б) преминаването на външните граници в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/399.

Член 2

Чрез дерогация от член 1, руски документ за пътуване, посочен в член 1, може да бъде приет:

- а) ако неговият притежател е бил руски гражданин преди съответната дата, посочена в акта за изпълнение по член 3, или ако притежателят е низходящ на такъв руски гражданин;
- б) ако притежателят му не е бил навършил пълнолетие или е бил недееспособен към момента на издаване на такъв документ за пътуване.

Държавите членки могат да разрешават на притежателите на документи за пътуване, обхванати от настоящото решение, да влизат на територията на държавите членки в отделни случаи съгласно членове 25 и 29 от Регламент (ЕО) № 810/2009 и член 6, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2016/399.

Настоящото решение не засяга достиженията на правото на Съюза в областта на убежището, и по-специално правото да се потърси международна закрила.

Член 3

Комисията изготвя, с помощта на държавите членки, списък на документите за пътуване, посочени в член 1, включващ датите, от които е започнало издаването на тези документи за пътуване.

Комисията приема акт за изпълнение, съдържащ списъка, посочен в първа алинея. Този акт за изпълнение се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* и списъкът се включва в списъка на документите за пътуване, изготвен съгласно Решение № 1105/2011/ЕС.

Член 4

Настоящото решение влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 5

Адресати на настоящото решение са държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Страсбург на

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател